

СВОБОДА SVOBODA

Canadian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1973.

Передплата: на рік — \$24.00, на шість місяців — \$12.00, на три місяці — \$6.50. Для членів УНСОЗУ 65¢ м.с. За кожна заявка адреса — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Свобода".

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправити і скоротувати надіслані матеріали, незалежні від авторства, повертаючи тім же тоді, коли автор собі не виразно застеріг, долучивши задрезану конверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

А. Оршківський

ЗА НАШЕ МІСЦЕ В ЄВРОПІ

(Порядком дискусії)

Щоденні турботи емігрантської маси та неспроможність її інтенсивно зайнятися світовими подіями в українському аспекті привели до цих, які слідувати за зростом чи упадком питомості нашої справи на міжнародному ринку зайнятості певні становища та прийти до висновку, що такий стан нашої політичної активності існувати далі не може.

Похвально є, що ця важка ситуація для нашого дальшого міжнародного існування збагнули саме представники Конференції Українських Центральних Академічних Професійних Товариств (девяті установ), які зуміли самокритично підійти до справи та „відкрити“, що навіть провідні особи наших політичних середовищ, зайняті до загину „своїми справами“ та амбіціями, втратили орієнтацію, в якій ситуації дійсно опинилася Україна на міжнародному форумі, незалежно чи справи із поваги змінили, коли ось-ось вирішуватиметься не по волі наполеону його майбутнє світовими потугами, до яких приналежить і СССР.

Іде конкретно про світовий мир, так потрібний Росії в першу чергу, а західним державам, — щоб мати можливість торгувати й багатіти І це ось тому світові потуги будуть вирішувати низку національно - державницьких справ на європейському континенті, во ім'я їх добробуту.

Факт є, що ми не зуміли на протязі останніх 25 років створити політичний високий інтелектуальний та всеніаціональний синдриат, який мав би на міжнародному форумі своєю поставою придбати собі та наші справи авторитет, бути чинником, до якого захопили б прилежності авторитетності політичного світу, які через їхнє важливе державницьке становище (світового масштабу) могли б і нам допомогти, вони бо у повноваженні співвирішувати долю європейських держав та націй за пляном на цілі десятиліття, якщо не століття.

Факт є, що ми не зуміли досі встановити нормалізації взаємин із екзальтним урядом нам сумешних країн та такими ж політичними державницькими центрами народів сходу, які півстоліття тому, чи до 1940 року були такі незалежними.

Ми допустили до цього, що так щедро створений в 1920-их роках прометейський рух нашім піє тоді міністрами у Варшаві, якого духом провідником була та Україна, її сьогодні оці „поповелені“ вважають незлізною весті східно - європейську політику, бути у проводі оціх східних націй, „закладаючи нам загарабницьку Криму, східної Польщі“, „Румунської“ Буковини, а то й Полісся та Кубанщини, на які за національним принципом кожний український

Роман Липицький

ДОБРИ ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОЇ КАНАДИ

На сторінках „Свободи“ появилися дві вістки з української Канади, які заслуговують на те, щоб на них звернула увагу ціла українська суспільність в діаспорі. Маємо на думці повідомлення Президія КУК-у про II заходи перед парламентом в урядом в Оттаві в справі дозволу на іміграцію українців до Канади на ширшу скало, з Південної Америки, головні з Бразилії, Аргентини, Чиле і Венесуелі, та з Європи.

В нас часто буває так, що те, що у політичній системі вважається експериментом, одним із засобів дій (пропагандивна активність популярного характеру), в нас береться за основу праці в політичному сенсі, із якої в практичному віді користи бути не може на довгий період часу. Часто - густо наша політична праця, яка мала б бути основою, є хвилевою, — від випадку до випадку, — та не має перманентності і послідовності, що є дуже важливі в конкретній політичній роботі.

Дійшло навіть до того, що партіянальність стала подекуди більш ресиктованості людини зайняти відповідальний пост в державницькому апараті, як знання предмету, фаховий вишпїл та практика в службовій чинності по певній діяльності конкретної професійної роботи державницького характеру.

Тому повстали в наших центральних установах мостури „дорадчих комісій“ без відповідних людей для конкретних завдань. Практично виходить так, що призначені референти для певних завдань виконують визначену справу, як уміють з самої віри в своє „професійне“ виконування тих чинностей та в свою незаступу місць.

Ясно, що громадськість, яка уміє зовсім об'єктивно оцінити та розізнати конструктивну праця від невадолої в веденні політичних справ, здержується від жержвенности на фонді т. зв. „великої політики“, — якої в дійсності немає, або вона робиться не так як слід із-за браку знань.

Повстає криза, брак грошей на реалізацію поодиноких плянів у політичному аспекті в той час, як існує жержвенність на „наш Рим“, „наш Гарвард“ та навіть УВУ.

Зібрані грошові засоби по партійній наказовій лінії васто споживаються на малозначні публікації пропагандивного характеру, а то й сумнівні етнічні фестивалі та бенети, в цей час, як науковці - дослідії установи НТШ, УВАН постійно в фінансовій кризі та в журбі, як виступати праця державницького характеру, чи провести конференцію міжнародного характеру.

Отже, зовнішній світ вимагає від нас лише одного централізованого політич-

ного осередку, опертого на легалістичній формі та перемінній традиції від 1918-20 рр. з перманентним урядовим апаратом, складеном із фахових осіб, а не акдобі - із „заслужених осіб“, яких ми можемо панувати в історичному аспекті, але не ставити їх до ведення біжучих справ на міжнародному форумі.

Якщо можемо похвалитися майже повною координацією дій в нашому науковому світі за пляном та ідеєю виступати одним фронтом перед зовнішнім світом, розуміючи, що наука має слугувати нації в її змагу за першість та квалітетність в науковій творчості, то хочемо цього чи ні, мусимо ствердити, що в політичному секторі цієї координації мулрости ще не досягли.

Якщо ж хотіли б не тільки в Україні, але й в Європі та Південній Америці. Появились та кожна стаття в „Свободі“, в деяких тижневиках і журналах на цьому і європейському континентах. Виглошено ряд доповідей на форумах різних організацій.

Тема, яку ми обговорюємо, це питання про покращання господарського становища наших поселенців в Південній Америці і в Європі, і як чинника, що може розв'язати питання етнічно-культурного збереження українців поза Україною — було велике. Розмова викликала розуміння, а навіть ентузіазм.

КУК-ові треба серйозно гратувувати, Передання ним справи до парламентської комісії, — це перехід від теорії до практики, від плянування до його здійснення. Цього не міг ніхто інший зробити кім КУК. Четверті сторіччя після закличення поселення 200 тисяч українців з Європи за океан, починається нова велика акція „комасалції“ малих і економічно бідних українських громад, розкинених по всьому світі, в одну велику, багату, культурно розвинуту українську спільноту в оній із західних провінцій Канади, в Альберті, або в Манітобі.

Тема, яку ми обговорюємо, це питання про покращання господарського становища наших поселенців в Південній Америці і в Європі, і як чинника, що може розв'язати питання етнічно-культурного збереження українців поза Україною — було велике. Розмова викликала розуміння, а навіть ентузіазм.

КУК-ові треба серйозно гратувувати, Передання ним справи до парламентської комісії, — це перехід від теорії до практики, від плянування до його здійснення. Цього не міг ніхто інший зробити кім КУК. Четверті сторіччя після закличення поселення 200 тисяч українців з Європи за океан, починається нова велика акція „комасалції“ малих і економічно бідних українських громад, розкинених по всьому світі, в одну велику, багату, культурно розвинуту українську спільноту в оній із західних провінцій Канади, в Альберті, або в Манітобі.

(Продовжання буде)

Ольга Сенецька

БАТЬКИ ВІДПОВІДАЛЬНИ

„Пам'ятайте, чужі школи любові і поваги до України не навчають!“ Такі золоті слова нашого Патріярха, Блаженнішого Кип Носіфа, прийшли мені на думку на конференції в школі св. Юрія, на яку отці Василіанці і Ватиканський комітет запросили кореспондентів, представників громадянства й організацій на нараду.

Йдеться про дуже важливу справу. Школа св. Юрія, яка є однією з найкращих щоденних українських шкіл в Америці, не може забрати достатню кількість дітей, щоб заповнити простору, ясні, модерно улаштувані класи. Журба про існування школи червоною ниткою снувалася кризь усі наради і поради. Багато говорено, як то і що робити, щоб ми не втратили на своїй, таким великим зусиллям збудованої, щоденної школи, до якої ходять щільною українські діти.

„Не дайте пропасти нашої шкільній установі, бо вже тепер є в Америці лише дві українські католицькі щоденні середні школи в Детройті і в Нью Йорку, — сказав о. прототипом Пятрихій Падак, — а були йони майже в кожному місті ЗСА. Я маю змогу бути йохі всіх українських парохійських школах і сум оговорте, що самі добровільно денационалізуємоя!“

Хто ж тому винуватий? Відповідь проста і ясна: батьки! Це раз батьки! Йони мешкали разом близько церкви і своїх установ, як Пласт, СУМА, ОДУМ, всіоди було повно дітей. — Не продаємо на чужій землі, як наші діти з ранніх літ перебувають у своїх організаціях, у своїй школі!“ — думали батьки.

Але згодом прийшли зміни. Люди розбагатіли, розійшлися по далених ділянках, де більше сонця, і квітів, але не передбачили, що втратять своїх дітей для своєї нації. А хто ж буде боронити наш замучений народ, нашу безгаланну Україну, якщо ваші діти не будуть у чужій школі ні словечка української мовляти, ні словечка про Україну. Виростають безіменими космополітами завдяки своїм татам батькам!

Але трапляються батьки — білі круки, що розуміють відповідальність перед своїм народом і доводять своїм дітям рано до своєї школи, а матері поступують по своїх дітях по науці. Прикладами є мистецтво М. Голонца з Джерзі Сіті, інж. Червоник з Кейкуса, п. Дроботичний з Вронкуса, п. Должак з Асторі і багата інших. Значить, можна все зробити, як є сила волі і почуття обов'язку перед дітьми.

Рівень науки в школі св. Юрія дуже високий. От цього року по скінченні Академії св. Юрія 15 студентів дістали стипендії, а деякі по 2 і 3 стипендії. Деякі батьки закрякують тим, що послалити дітей також до католицької школи американської. Але це велика різниця. Чи пошанають чужі школи наші національні свята, як 1-ий Листопад, 22 Січня, дні Тараса Шерченка, наші концентри коляд, гагітки? Наші рідні традиції шанують лише в українській школі. Яка чудова кляса передішділа в українському стилі, що її веде люблена дитина учителька Поля Кншич. Яка прекрасна улаштована кляса для українських лекцій, яку веде заслужений педагог Іван Влзанак! Чи те все буде мати дитина в чужій школі? Кажуть деякі батьки на оправдання, що посилюють своїх дітей до Пласту, СУМА, на курси українознавства. Але чи всі діти належать до тих організацій, чи всі батьки хочуть собі тратити суботний відпочинок?

Отже тепер батьки, на пороژی нового шкільного року дайте нам слово, щобні ваші діти колись не плакали на вас за вашу байдужість! Не забуваймо золоті слова нашого Патріярха, що чужа школа любить і пошанає до України, не навчає.

(Кінець.)

КІБ господарює в ЗСА

Інформація про те, що агенти совєтської політичної таємної поліції КІБ наладнали на терені З'єднаних Штейтв Америки цілу систему підслушування телефонічних розмов і записування цих розмов у таких політично вразливих пунктах, як Вашингтон і Нью Йорк, викликає цілком оправдане затривоження вже не так за безпеку окремих американських громадян, а й З'єднаних Штейтв. Розміри підслушування, організованого совєтськими агентами в ЗСА, — застрашаючі і, згідно з данними, йдеться тут про підслухані телефонічні розмови, число яких становить мільйони. Мало того, практично всі члени Конгресу ЗСА були „охоплені“ цією совєтською системою електронічних підслухових апаратів, всі місія держав у Об'єднаних Націях у Нью Йорку і, очевидно, всі ті особи, в яких совєтська розвідка була безпосередньо заінтересована.

Зі звідомлення, яке опублікувала американська преса, виходить, що Центральне Розвідне Агентство впадо було на слід такої совєтської „діяльності“ на терені ЗСА і дані про це були подані Комісії Роквеллера, яка переводила слідство в справі діяльності Центрального Розвідного Агентства. З уваги на вимоги „державної безпеки“, свідчення у цій справі не включені у опублікованому звідомленні Комісії і невідомо, чи американські контрорзувді пощастило злізкідувати КІБівську, нечувану розмірів шпигунську аферу. У великому випадку, в інформації про цю шпигунську аферу СССР в ЗСА говориться, що за час підслушування телефонічних розмов на терені ЗСА, совєтські агенти зареєстрували не менше як 100 тисяч розмов конгресменів і сенаторів на Капітолно та високих державних службовців.

Поминаючи подробиці в цій справі, треба звернути увагу на цей факт, що таке розознашення совєтських агентів в ЗСА і їхнє практично цілком вільне „господарювання“ на американській території у процесі збирання потрібних інформацій, почалося в період так званого відпруження у відносинах між ЗСА та СССР, тобто з започаткуванням політики детанту. Москва вирішила використати максімально детал для своїх цілей і організувала пенетрацію Америки своїми шпигунами. Не від речі буде у зв'язку з цим згадати й те, що самі американці дали КІБ в руки потрібний технічний вийрад, доставивши до Москви і продавши Совєтському Союзові найбільш досконалі власний поліційний вийрад, в тому й апарат для електронічного підслухування розмов на віддалі.

Коли ж сьогодні уряд не хоче подати до відома загалов громадянства даних про розміри цієї пенетрації, то тому тільки, щоб „не зразити“ собі СССР і щоб втримати в силі детант з СССР. Така політика і такій „детант“ з СССР до доброго не доправадь, не принесуть сподіваного тривалого миру і безпеки у світї, а навпаки, з кожним днем наближатимуть ЗСА і цілий світ до катастрофи війни, або капітуляції перед Москвою.

Додаткова рецепта

Минулого тижня Федеральна Адміністрація у справах харчів і ліків (FDA) вислала рекомендацію, шоу ті самі ліки, але випроковані різними фірмами, мали точно ті самі хемічні складники і той самий біологічний вплив на пацієнтів, які заживають. FDA хоче запевнитися, шоу, наприклад, всі марки пеніциліни чи іншого ліку доставляють до кровотоку системи, ту саму кількість хемічних складників в приблизно тому самому часі. Рекомендація FDA оудла видрокована у Федеральному Регестрі і зацікавлені особи протягом наступних 45-ох днів магимуть змогу вносити свою оцінку, застеререження тошо, заки та Адміністрація виготовить остаточну форму своєї рекомендації.

Пропозиція FDA заслуговує на підтримку з кількох причин. Поперше, однастайність в складниках і в діянні ліків зазначає, шо не трапляються такі випадки, шо приписаний доктором лік однієї фірми мав інший вплив на організм пацієнта, ніж такий самий лік іншої фірми, шо часами загрожувало здоров'ю, а то і життя пацієнта. Речники Адміністрації у справах харчів і ліків, вважають, шо різні марки медикаменту „діюксин“, вживаного для лікування серцевих недуг, доставляли цілком інші скількості активних хемічних складників до кровотоку судин. Надто високий рівень цих складників міг бути небезпечний, бо спричинював затрощення, а замала кількість складників могла також бути небезпечною, бо не була задовільною, щоб допомогти пацієнтові. Особливо небезпечним було, коли лікарі первісно приписували своїм пацієнтам „діюксин“ однієї фірми, а опісля з будь-яких причин приписували їм самий лік іншої фірми, навіть не знаючи, шо вони різняться складниками і швидкістю діяння.

Пропозиція федеральної Адміністрації щодо однастайності в ліках засадує на підтримку також тому, шо може заощадити американським консументам великі суми грошей, бо вони зможуть купувати найдешевшу марку із усіх конкуруючих і не журитися, шо одержують лік гіршої якості. Однастайність в якості ліків може також спричинитися до зменшення в цінах ліків. Ці самі ліки більш відомих фірм тепер часами коштують два-три рази більше ніж ті самі медикаменти менших фірм, бо пацієнти готові платити вищі ціни за продукти компанії, які мають більше фаворів на рекламу.

Якщо пропозиція FDA ввійде в силу, то це може заощадити великі суми грошей і для Уряду, бо він зможе особам, які забезпечені такими медичними програмами як „Мідкейт“ і „Медикер“, повертати гроші за ліки фірм, які коштують найменше із усіх конкуруючих, а пацієнти будуть задоволені, шо одержуть медикамент найвищої якості.

Удоднастайнення ліків різних виробів шоу їх складників і діяння було б така справді доброю додатковою рецептою до всебічного користю для всіх.

Валентина Юрченко

НАСТЯ

(Оповідання)

(4)

Другого дня, не сказавши — гукала мати до хлопчанику ні слова, Настя спала. Кувала й свою скриньку і — Я їм цукерку, мені Настя вписала з будинку. Найявн-а дала! Тут наша Настя — шнесь за продавчиню дощє вона! — захоплює озкращені, вона звайшла со-ває Ігорчик з бічної добі кутко у кімнати старенької рижки. І справді, в загальному, а ввечорами ходила на му кучочку, на лавці, під „раківничі курся“.

У Технологічному парку розкладені книжками й вьєнь було мало людей і чужозити. А десна прохолода в ліпневу — О, добридень, Насте! А спеку. Так і маніло присіти шо тут робить — облястї на лавці й дихати, спн-лася книжками, бачу, — вати свіжість лататих каш-внншя чи шо? — оторопила тавн і кленн. Молода мати з несподиваною молодатою ледве поспішала за кілька. — Та я ж на вєчірніх кур-рїчим сннком. Пому зовсім сах вчуся, а вьєнь працюю не хотілось сідати й вн зав-з в крамничі за продавачню. зято гарцюван на дерев'яно-Сьогодні в мене вхїдний... му коникові покрученні — А по хвїдній ніякової мовчанки, поглянувши, про- — Ігорчику, не бїжи, тако в оці Ігорчиковаї мамн, швидко, бо впадеш! А де ж вона, тахо промовдла? ти там подїся? Шо ти їси? — Я рада, шо побачила

вас — ви ж не така, як ті всі... Вони мене зненавиділи, а що таке я їм зробила?... Я не забула, як ви колись нагодували мене й Гальку отам на сходах, від себе відірвали... Скажіть мені тепле слово, дайте пораду, шо робити?... Ви, мабуть, про все догадуєтесь...

Пі-очн заповнили слезами і вона замовкла. Жінка пильно вдивлялася у Настю, не обличчя — як же вона бідолашна змінилася! Під очима сніжці, лице стало якимось виліщуватим, а доволка уст і на цюхах — темні плямики. Вєгінта! — враз майнуло в голові жінки. — Чи ти ще любиш його? — прєсто спитала вона, дивлячись на Настю. — Чи люблю? Я б життя своє віддала за нього, але вона тепер для синичка моєго потрібне... Я обох їх тепер люблю, однаково... — Я знаю, шо Віктор любить дітей, з нього буде добрий батько, — протїпала жінка. — Він не залишить тебе, Настю, саму з дитиною. — Я вірю йому, але ми не можемо побачити пока Шу-рєєв живе. Я боюся й проклю-

ну. Хоч ви, може, в це й не вірите, а я вірю... — впертено промовила вона і додала, замрїюно: — А синичко я назву Тараском. Він буде в мене, мабуть, більшєвншї, як тато... Тарасик! Так, як Шевченко... **

За кілька тижнів після цієї розмови в парк, прийшла сумна вістка про смерть Шусєв. Принєсла її всещдуча Полїна, бо Віктора на той час в будинку не було, — він вїхав поза місто, у нове помешкання. А як же Настя? — спитатє вн. А Настя стала Віктор о в ою дружиною, — побралаєсь вона за якийсь час аж після смертї Шусєв. Чи була вона щастливою? О, так! Вона стала матір'ю більшєвншкої Тараски, вірною дружиною і доброю господинею, якою, зрештою, вона завжди була. На той час Настя сподївалася вже другої дитини і на її плєчі лїг увесь тягар утримання родини. Але дітя — це були Вікторовї діти, з його очима, усмішкою, його волоссям, — усім, шо було таке миле й дороге для Настї. Вдруте розбавалася оце її родина — спочатку забрала батьків, тепер — чоловіка, якого любила до безпам'ятї. А, може, це збувалося острогою матерї — „не шукай жо н а т о г о , б о т о г р і х ? “ — О, люди, люди, які ж ви жорстокі!

(Кінець.)

Звіт Комітету Оборони Совєтських Політичних В'язнів за 1974-1975 рік

Щоб познайомити громаду з діяльністю Комітету оборони совєтських політичних в'язнів, представили для першочергової уваги список всіх акцій, які Комітет провів протягом останнього року.

1. Видавничі діяння:

Листопад, 1974: Односторінкове з'явлення оголошення п. н. „Апель до світової публічної опії“ в часописі „Нью Йорк Рев'ю оф Букс“, де понад сто зацікавлених культурних діячів, мистців Жан-Пол Сартр, Ноам Чомський, проф. Ерик Фромм, та Сальвадор Лорія, висловлюють свою публічну опію до ведення постійної акції в обороні політичних в'язнів в ССОР та Чехо-Словаччині; між ними С. Мороз та Л. Ділопа.

23-го грудня, 1974: Стаття члена Комітету, Адріана Каратницького в справі В. Мороза, в часописі „Видедж Войс“.

Вересень, 1973: Комітет видає 64-сторінкову англійську брошуру п. н. „Політичні в'язні в ССОР“, тиражем 2,500 примірників.

Травень, 1975: Появляється заходами Союзу Українок Америки та Комітету оборони совєтських політичних в'язнів, 24-сторінкова англійська брошура п. н. „Жінки політичні в'язні в ССОР“, тиражем 10,000 прим.

У 1975 році Комітет видає наступні прескомунікати:

2. Публічні виступи:

2-3 березня 1974: Комітет улаштував конференцію в приміщенні Українського Інституту Америки на теми „Українсько-російські взаємини і дисидентський рух“, „Американська лінія і ССОР“. Присутніх коло 200 людей.

7-го квітня, 1974: Віче в Нью Джерсі на тему „Ситуація в Україні й оборона українських в'язнів“, де реферували член Комітету В. Вигвицький та Р. Купчинський.

13-го червня 1974: Громадський вечір присвячений обороні В. Мороза, влаштований в Нью Йорку. Доповідали кол. російські дисиденти Олександр Сесенін-Вольпін, Юрій Штейн, та Наум Коржавін. Присутніх коло 150 людей.

16-го липня 1974: Публічна маніфестація в обороні В. Мороза у Востоні, де промовляли О. Сесенін-Вольпін, Р. Купчинський та Карел Ковача, студентський лідер „Празької весни“.

5-го липня, 1974: Віче в обороні В. Мороза, В. Черновола та П. Григоренка. Доповідали: Грейс Пейлі, Дейвід МекРейнолдс. Діяв Дольманжер. Присутніх коло 250 осіб.

23-30 липня, 1974: Однотижневі пікетування приміщення совєтського Аерофлоту в обороні В. Мороза.

16-29 червня 1974: Два члени Комітету беруть участь в 13-денній голодівці у Вінніпезі, в обороні В. Мороза.

6-го вересня, 1974: Виступ Р. Купчинського на телевізійній стадії РУХ (в Нью Йорку) в обороні В. Мороза.

21 листопада 1974: Віче в обороні чеських дисидентів Гржі Милера та Ярослава Шабати на Колумбійському університеті. Присутніх коло 150 осіб.

18-го березня 1975: Віче в обороні В. Мороза й В. Вуковського в Нью Йорку. Доповідали американські діти Ерик Бенглі, Конрад Ліппі, Джордж Новак, Алфред Кейзін, кол. совєтський дисидент Борис Шрагін, та член Комітету, Адріан Каратницький. Коло 250 осіб присутніх.

Січень 1975: Виступ А. Каратницького перед американським студентським конгресом в Сейнт Луїс. Присутніх, понад 1,000 осіб.

Як видно з вищевикладеного звіту Комітет спрямовує більшість своїх акцій для розгортання справи всіх совєтських політичних в'язнів, зокрема українських, в американському суспільстві та в американській пресі. Думасмо, що тільки такими заходами можна мати будь-який вплив на репресії в Совєтському Союзі. Надіємось, що українська громада виявить свою згоду з нашим курсом діяльності, дальшою моральною та фінансовою підтримкою.

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в ІРВІНГТОНІ, Н. ДЖ.
Дізнайтеся більше про Український Громадянський суспільний рух про те, що 23-го червня 1975 року, ненадібно помер член Дирекції Українського Народного Дому та колишній голова Будівельного Комітету УНДому, відомий лікар та громаддянин

†

Д-Р ВОЛОДИМИР ГУК
ПОХОРОН відбудеться в четвер, 26-го червня 1975 року, в ПАНАХИДА в середу, 25-го червня, у похоронному закладі Литвин і Литвин, Ірвінгтон, Н. Дж.

Цією дорогою від імені всіх Членів, Дирекції Українського Народного Дому висловлює глибоке співчуття Дружині та Родні Покійного.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

ЕКЗЕКУТИВА УККА — ВІДЦІ НЬОАРКУ, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦІ
з глибоким смутком повідомляють Українське Громадянство про те, що 23-го червня 1975 року, ненадібно, помер у Сент Оранджі, Н. Дж. відомий лікар і громаддянин

†

Д-Р ВОЛОДИМИР ГУК
колишній голова Відцї УККА в Ньюарку, Н. Дж. ПАНАХИДА відправиться в середу, 25-го червня 1975 р. у похоронному закладі Литвин і Литвин, о год. 8:30 вечора, а ПОХОРОН відбудеться в четвер, 26-го червня, о год. 8:30 ранку в похоронному закладі св. І. на Христиделі в Ньюарку. Тільки останки Покійного спочинуть на Українському Православному Цвинтарі у Ванді Бруку, Н. Дж.

Екзекютива УККА цією дорогою висловлює глибоке співчуття Дружині та Родні Покійного.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ЕКЗЕКУТИВА УККА

Захочть змігті на могилу Товарища
с.п. д-ра **СИДОРА СЕМБАЯ**
схваласмо на „Церкву в Потребі“ в Рамі
20.00 доларів.

Дружині і уці Родні Покійного, передасмо висловні нашого найглибшого співчуття.

Галлендейл, Флор. Омелін і Юлія УРЕАНСЬКІ

В пам'яті нашого Найдорожчого і Незабутнього
БРАТА І ВУТКА
Бл. п. Богдана Муєля
на фонд „Церква в Потребі“
схваласмо 60.00 доларів

Прем ТЕСІЯ з чоловіком Іваном — сестра
мтр Лїда ВАЛЮХ з Родиною — сестричка
Імак Роман ЛОМЕН з Родиною — сестричок
мтр Богдан ЛОМЕН з родиною — сестричок

†

Повідомляю всіх Рідних, Друзів і Знайомих, що
в суботу, 28 червня 1975 року
о год. 12-їй в полудне
на Українському Православному Цвинтарі
в С. Ванді Бруку, Н. Дж.
відбудеться
ПАНАХИДА І ПОСВЯЧЕННЯ
ПАМ'ЯТНИКА-ХРЕСТА
над місцем Вічного Спочинку
моєї Незабутньої Дружини і Вірної Подруги
Життя в долі й недолі

СВ. П.
АНГЕЛІНИ МАРТИ
РОМАНЮК

Повільється щиро за спокій П. незлобивої Душі.
Закурешні чоловік —
Імак ЛЕОНІД РОМАНЮК

В ШОСТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
Найдорожчого
Сина ПЕТРУСЯ
яка припадає 1-го липня

В ШОСТУ РІЧНИЦЮ

Весняного ранку, глибока скорбота
біля мого вікна.
Сину Петрусь, дитинно мого,
яке шість років минає
як тебе нема.

Зболене серце, моє до кінця
сльоз моїх за тобою кристали була б.
Зайду на могилу біля вікна ширшого
прислухаючись до тих, яких брідко гудуть.
Не чує слів твоїх, якби ти мене вітала,
якщо б той найдорожчий у гоїр спинав.

Лити у вірші і бачу тебе, як струнко ідем
в сідок зблук коштів маршів.
Зайду і тих зблук, порожній коштів стоїть,
відразу собі на вікні, свіжкі не слухать.
Як порожньо у мене в серці без сина Петра,
як білий в пелі саліцидальна сажа,
як білий зблукений лінійний
світло-сірий лінійний світ.

Згадуючи ще вчора чула твої слова
Мило, мило, до вікна іду
сприймаю і бачу як Вірний слово.
Промовляє зі сну, сина неча
в той день, Не вийти Проща.
Вода до мого, імак доск поспішав
ох Родні мій, а в Ванді Бруку
світло-сірий лінійний світ.

1-го липня 1975 р. Мамі — **МАРИН ГРОСАР**

†

Дізнаємо сузною вісткою з Родиною, Причелями, Знайомих і Колегам,
що для 23-го червня 1975 року, ненадібно, відійшов у Вічність,
а С. Орелі, Н. Дж. на 56-му році життя,
імак Найдорожчий **ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУШО І БРАТ**

Бл. п.
Д-Р ВОЛОДИМИР ГУК

ПАНАХИДА в середу, 25-го червня 1975 року, о год. 8-їй веч. в похоронному закладі Литвин і Ірвінгтон, Н. Дж.

ПОХОРОН в четвер, 26-го червня 1975 року о год. 8:30 ранку з того ж похоронного закладення, до церкви св. Івана Христителя, а о год. 9:30 буде відправлено **СЛУЖБА БОЖА**, а опісля на Український Цвинтар в Ванді Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
дружина — **СТЕФАНІЯ**
сін — д-р **ІВРОМІР** з дружиною **ХРИСТЕЛО**
донька — **ЛІРІДА РЕДУАН** з чоловіком **ІВАНІМ**
мтук — **АЛЕКСАНДЕР ХРИСТОФОР ГУК**
брат — **ЗЕНОН** з дружиною **НАСТЕРО** в Чикаго
сестра — **ІВАННА МАРІЯ КОЛОДНИЦЬКА** в Україні
та близька і дальша Родина в ЗСА й Україні

†

Дізнаємо сузною вісткою з Членами лікарського світу
та всім Громадянством,
що 23-го червня 1975 року, ненадібно, відійшов у Вічність
визначний лікар, громаддянин і спортсмен

СЛ. П.
Д-Р ВОЛОДИМИР ГУК

був член Головної Управи УЛТНА.
ПАНАХИДА в середу, 25-го червня, о год. 8-їй веч. в похоронному закладі Литвин і Ірвінгтон, Н. Дж.

ПОХОРОН в четвер, 26-го червня 1975 р., о год. 8:30 ранку, з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Христителя, а опісля на Український Православний Цвинтар в Ванді Бруку, Н. Дж.

Опечалений Дружині, Дітям і Родні висловлюємо наше
глибоке співчуття.

УПРАВА МЕТРОПОЛІТАЛЬНОГО ВІДЦІУ УЛТНА

В Сороковин День Смерті
Бл. п. д-р ЛЮДМИЛИ
САРАТІВСЬКОЇ-ЛЕТНЯК
в УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ
св. Володимира в Нью Йорку, Н. Й.

160-170 West 82nd Street
буде відправлена

ПАНАХИДА
в неділю, 29 червня 1975 р., о год. 12-їй дня
про що повідомлять
муж — мтр **ЛЕОНІД ТЕТНЯК**

†

ОДНАДЦЯТЬ РОКІВ, ЯК ВІДПІШОВ У ВІЧНІСТЬ
мій Незабутній **МУЖ**

СЛ. П.
ВОЛОДИМИР Т. ГІРНЯК
ЗА УЛОЖИ ЙОГО ДУШІ
СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА
будуть відслужені
в неділю, 29 червня 1975 р., о год. 12:15 дня
в Українській Католицькій Церкві
св. Володимира в Глен Спей, Н. Й.
ГАЛІНА КОСКОВСЬКА-ГІРНЯК

У Сороковин День Смерті
СВ. П. ПРОФ. ІВАНА ТРУХЛОГО
відправиться в пам'яті Покійного
СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в ЦЕРКВІ СВ. ТРОИЦІ при 259 Broom Street, New York, N.Y.

в неділю, 29 червня 1975 р., о год. 10-їй ранку

Проситься всіх Христів, що знали Професора, прийти на СПІВАНКУ,
яка відбудеться в церкві св. Троиці, в СВЮТОЛУ, 28-го ЧЕРВНЯ 1975 р.,
о 6-їй годні вечора. Дарувати — д-р **ВАСИЛЬ ТРУХЛИЙ**.

РОДИНА ТРУХЛИХ

В П'ЯТНИЦЮ, 4-го ЛІПНЯ 1975 РОКУ,
в мотелі „Кесей“ в Гантері
відкривається
БАКАЦИНА ВИСТАВКА ОБРАЗІВ
ЕДВАРДА, ЮРІЯ І ЯРЕМИ
КОЗАКІВ

Виставка триватиме до кінця серпня.

10-РІЧЧЯ ОСЕДІ ОДУМ-у
І ПОСВЯЧЕННЯ
НОВОЗБУДОВАНОЇ ЦЕРКОВІ
СВ. ВАСИЛІЯ

УПРАВА ОСЕДІ ОДУМ-у „КНІВ“ та ГОЛОВНА
РАДА КОША СТАРШИХ ВИХОВНИКІВ
ОДУМ-у в ЗСА
повідомляє всіх Одумців та запрошує Українське
Громадянство на відзначення 10-ї річчя Оседі
ОДУМ „КНІВ“.

ПРОГРАМА
Субота, 5-го липня 1975 р.
Год. 3-тя по пол. — ФЕСТИВАЛЬ ОДУМ-у.
Год. 6:30 по пол. — Виступ танцювальної групи „ВО-
ЛОДИКИ“ під кер. п. ЗОІ ГРАУФ-КОРСУН.
Год. 7:30 веч. — БЕНКЕТ із мистецькими виступами.

Неділя, 6-го липня 1975 р.
Год. 10-та ранку — ПОСВЯЧЕННЯ НОВОЗБУДОВА-
НОЇ ЦЕРКОВІ СВ. ВАСИЛІЯ з благословення
Високопреосвященшого Митрополита МСТІСЛА-
ВА.
Після посвячення — СВЯТА ЛІТУРГІЯ.
ODUM RESORT CENTER
RFD 1, P.O. Box 40, Accord, N.Y. 12404
(914) 626-7715
СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ

Д-Р АНТІН ЖУКОВСЬКИЙ
МАЄ ЧЕШТЬ ПОВІДОМИТИ ПРО
перенесення
ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ
зі STEELE, North Dakota до:
12206 Morang (6 1/2 Mile & Kelly Road)
Detroit, Michigan 48224
Telephone: 371-5656

ВЖЕ ВІВІДОВІЗІ
У СВЮТОЛУ, 12-го, НЕДІЛЮ, 13-го і ПОНЕДІЛОК, 14-го ЛІПНЯ 1975.
у КЕРГОНЬСОНІ, Н. Й., поблизу „Союзівки“,
у САДБИ СОТН. ПЕТРА ВОЙНОВСЬКОГО
відбудеться

ВШАНУВАННЯ ПОЛЯГЛИХ БОЄВІКІВ
ОУН І ВОЯКІВ БУКОВИНСЬКОГО
КУРЕННЯ

Субота, 12-го липня 1975 р.
Год. 10:00 ранку — Посвячення Церк-
ви-Пам'ятника, очолить Преосвященний Митрополит МСТІСЛАВ в освяченні докопійного
Духовенства, з участю пред-
ставників організацій та гостей,
також американців.

Год. 2:30 по пол. — АКАДЕМІЯ у
залі „Веселія“ на „Союзівці“.

Комітет Святокувальн запрошує все Українське Громадянство, а зокрема кол.
Вояків всіх формацій та Молодь, зокрема ПІЛОТ, СУМА, ОДУМ, МУН і інші при-
війські учасні у військовій діяльності.
Допів до Першої в „Союзівці“ співувати за написами на стовпах від до-
роги, ч. 85.

Неділя, 13-го липня 1975 р.
Год. 10:00 ранку — СЛУЖБА БОЖА
у Церкві та ПАНАХИДА за по-
ліглих Друзів.

Год. 2:30 по пол. — БЕНКЕТ в залі
„Веселія“ на „Союзівці“.

Понеділок, 14-го липня 1975 р.
Год. 10:00 ранку — ПАНАХИДА за
спочилих на еміграції БУКОВИНСЬКА
Год. 1:00 по пол. — БУКОВИНСЬКА
СТРІЧКА на „Союзівці“.

ОН НЕМА ТО КРАЮ, КРАЮ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Оркестра „Темпо“ на Союзівці

звичайний танцювальний вечір на розлогіх площі перед „Веселкою“: гратимуть напередмі дві оркестри, „Рупичок“ і „Темпо“, також на „День праці“ і на „День подяки“.

Тут і там засвічуються вікна. Також далеко-далеко в горах. Як свічки, або зорі, що впади на землю і сяють самодіяльно, на від, найкрасивіший, справжній, трудний і безмежний доріжки, бо вітряний.

Мальви і соняшники перед „Ужгородом“... Велетеські ялини біля „Гостиниці“... Каліна і жовті, з пучечками синіх, квіти довкола погруддя Кобзаря...

„Ой, нема то краю, краю“... беззвучно виграє на трембіті гудул-трембітар, прикраса Оселі.

Здалеку чути тихий докт друкарської машинки. Виявляється, тут не всі відпочивають. Інж. Романюк приїхав на все літо з далекої Каліфорнії і відпочивати, і попрацювати. Колішній редактор селянської газети „Світло“ на Закарпатті, невтомний мандрівник (недавно побував на Алясці), він задала гідь приєднав до Союзівку великий архів і тепер ваяє його опрацювати. Гарного успіху! Кожна українська праця зміцнює нашу силу.

„Ой, нема то краю, краю“... Кипуче зелене море, Зоря, як ліхтар корабля... Далеко — Кетекильські гори, А тут — українська земля.

В УНІВЕРСИТЕТІ...

Галан, діючим головою є проф. д-р Богдан Т. Гнатюк, а секретарем інж. Михайло Ніч. Останній їде по лінії проф. д-ра Юрія Мачука і виконує головну частину праці Кураторії.

Із вітківців з Індокитаю 30 відсотків вже переселено до ЗСА

Вашингтон. — Джулія Ваддала Тефт, директор Об'єднаних агенцій в справі індокитайських вітківців, повідомила у понеділок, 23 червня, що із 131,000 вітківців із Шанденго В'єтнаму і Камбоджі 30 відсотків вже переселені до ЗСА.

НА ОСЕЛІ СУМА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

(Телічка, Тхір, Сірні і Кравченко), друге місце — П'яст Ню Йорк, третє місце — СУМА Понкерс. Штафети 4 x 400 м. — перше місце — П'яст Джерсі Сіті (Влетек, Райн, Білк і Мішло), жінки — перше місце — П'яст Пассейк (Котлар, Вакалец, Бояр і Басяк).

200 РІЧЧЯ ЗСА В СТ. ПІТЕРБУРГУ

Ст. Пітербург, Фльо. — У зв'язку з загальним відзначенням 200-річчя ЗСА ініціативна група в Ст. Пітербургу (Флоридя) скликає на понеділок, 30-го червня д.р. на год. 7-му вечора в залі української католицької церкви при 434 — 90 євнєво ширьку нараду представників українських громад місцевостей Темпа, Ст. Пітербург і околиць для обговорення справи української участі у святкуванні 200-річчя Американської Незалежності.

КОНЦЕРТ ЗОІ ПОЛЕВСЬКОЇ

Ню Йорк. — Відома челистка Золя Полєвська виступить в суботу, 28-го червня в.р. о год. 11:30 перед полуднем на радіостанції WNYC-FM 83.9 з концертом. При фортепіані проф. д-р Микола Полєвський.

В Детройті відзначено 90-річчя Українського Жіночого Руху

Дня 20-го квітня д.р. в залі Українсько-Американської Осередку в Детройті, відбулося величаве відзначення 90-річчя Українського Жіночого Руху. Програму імпрузи відіграла голова Міжорганізаційного Комітету Марія Квітковська, яка одночасно є заступницею голови СФУЖО. Програму провела Ірина Лончина, яка представила гостю з Торронта, голову СФУЖО, С. Савчук, яка виголосила цікаву промову: в ній п. С. Савчук накреслила шлях Українського Жіночого Руху з історичної перспективи, нава-завши аж до сучасних подій в Україні.

У 10-річчя СУМА у Воторалті

Воторалті, Н. Й. — 45-й Відділ СУМА „Галіч“ — Воторалті — Когове відзначив 10-річчя ювілейним бенкетом з відповідною програмою 7-го червня, в залі місцевого українського Клубу. Голова Відділу, М. Бережанський, привітав гостей, пригладуючи головний квітч СУМА — „Бог і Україна“.

Пам'яті проф. Б. О. Боженка

Ще 9-го листопада м.р. у Сан Франсіско, на 85-му році життя помер проф. Борис О. Боженко, який походив із козацької родини на Полтавщині.

Відділ СУМА вступила багато праці, щоб усе відбулося якнайкраще.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

Великий вклад праці в розбудову 45-го Відділу СУМА у Воторалті виклада його секретаря, виконувача Сценарія Бережанська — Дрочак.

ВІПРИШИ ВІД НАС

МІХАЙЛО ПАПАШ, член УНС Відд. 292 В-ва св. Івана Хрестителя в Детройті, Мич., номер 6 червня 1975 р. на 87-му р. життя. Нар. в 1908 р. в Україні, став членом УНС в 1953 р. Політична в смутку Дружину Алєксандра, дочку Євгенію, брата Андрія, трає сестри Катєрину, Анастасію, Тетяну в Україні. Похорон відбувся 9 червня 1975 р. на цвинтарі св. Гедвіги, Дірборн Гейтс, Мич. Вічна Ному Пам'ять! П. Федик, секр.

ІВАН КОЗЯК, член УНСОую Відд. 379 В-ва ім. св. Юрія в Чикаго, Іл., номер 27-го травня на 82-му році життя. Нар. в 1914 р. в Ракопа, Самбір, Україна, став членом УНС в 1968 р. Політична в смутку Дружину Іванку в Близьку Україну і Польщу. Похорон відбувся 31 травня 1975 р. на цвинтарі св. Миколая в Лейден Тонмін, Іл. Вічна Ному Пам'ять! М. Сеєвда, секр.

АНТІН КРАВЧУК, член УНС Відд. 370 в Ню Гейвен, Конн., номер 1 червня 1975 р. на 78-му р. життя. Нар. в Чорткові, Україна і став членом УНС в 1949 р. Політична в смутку Дружину Антоніну і дочку Ярославу. Похорон відбувся 4-го червня 1975 р. на цвинтарі св. Лаврентія в Вест Гейвен, Конн. Вічна Ному Пам'ять! В. Гіна, секр.

МІХАЙЛ ДІМІТРИЄВО, член УНС Відд. 370 в Ню Гейвен, Конн., номер 24 квітня 1975 р. на 85-му р. життя. Нар. в Західній Україні і став членом УНС в перших роках його приїзду до Америки. Політична в смутку сина Миколая і двох дочок: Ануш і Вероніку. Похорон відбувся 27-го квітня на цвинтарі Преч. Діви Марії. Вічна Ному Пам'ять! В. Гіна, секр.

ПЕТРО ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБІВНИЦЬ Займається Похоронами в БРОКХ, БРОКХЛЕН, NEW YORK і ОСОБЛИВІ КОМП'ЮТЕРОВА ТЕМПЕРАТУРА Peter Jarema (29 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

Український Католицький Цвинтар СВ. ДУХА, Hamptonburgh, N.Y. По інформації прошу писати або гедит (914) 476-0764 Holy Spirit Ukrainian Catholic Cemetery 23 Chestnut Street, Yonkers, N.Y. 10791

Artemis Apartments 212 E. Crocus Road — 2 бл. до води WILDWOOD CREST, N.J. 08260 До винайму 5 кімнатні помешкання з кухнями і ванними, для більш ніж двох родичів, з уживаним спільною кухнею і ванною, можуть мати 7 осіб. По інформації — Phone: (609) 522-2668, Mrs. Artemisia Nikorovich

Advertisement for Tarzan featuring a picture of Tarzan and text: RATHER THAN SIT THE NIGHT OUT-TARZAN LEAVES THE PYGMY PATROL TO SEARCH FOR CAPT. BILSKI, ALONE...

Advertisement for Artemis Apartments featuring a picture of a house and text: WHAT'S THAT?... LIGHTS FROM VILLAGE FIRMS... CAN THIS BE THE PLACE I'M LOOKING FOR?

Advertisement for Ukrainian Students: Українські Студенти СТАНЬТЕ НА ЧАС ВАКАЦІЇ ОРГАНІЗАТОРАМИ Українського Народного Союзу